

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพปัญหาสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหลากหลาย อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทำให้แนวคิด วิถีชีวิต ค่านิยมของบุคคลในสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลง เบี่ยงเบนไปจากหลักศีลธรรม จริยธรรมที่สั่งตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา กลับนิยมวัฒนธรรมตะวันตก ที่เน้นการบริโภควัตถุต่างๆ จนเกิดความสับสน ระบบสังคมที่เคยดีงามของไทยได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันสืบเนื่องมาจากการให้ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นการพัฒนาด้านวัตถุมากกว่าพัฒนาสังคมในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาความย่อหย่อนของคุณธรรม จริยธรรม มีการประพฤติปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ยังส่งผลไปยังปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อาทิ เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาหย่าร้าง ปัญหานักเรียนติดกัน ปัญหากร่วมเพศ การหลงมัวเมาในอบายมุข การปล่อยตัวปล่อยใจ ขาดระเบียบวินัย ไร้ทิศทางของชีวิต ฟุ่มเฟือย และอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก หากปล่อยไว้จะเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย^๑

คุณธรรมและจริยธรรม เป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าที่บรรพบุรุษไทยได้รักษาไว้คู่กับชาติไทยมาแต่โบราณกาล ปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของคนไทยเรากำลังจะถูกเล่ายจนทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอย่างมากมาย โดยเฉพาะนักเรียนและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้รับวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาพร้อมกับความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยขาดการพิจารณาไตร่ตรองประกอบกับการไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในสังคมในยุคบริโภคนิยมทำให้น่าวิตกว่า หากไม่มีการดำเนินการเพื่อยุติปัญหาเหล่านี้จะเกิดผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง^๒ การพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทาง

^๑กรมการศาสนา, **หลักสูตรการอบรมคุณธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

^๒คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา, **การสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

การศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ การระบาดของยาเสพติด ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ^๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ แห่งมาตรา ๖ การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า“การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”^๔ การจัดการศึกษา จึงเป็นยุทธวิธีหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการก้าวหน้าของโลก และตอบสนอง ความต้องการของสังคม ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาให้ครบทั้งด้าน สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ตลอดทั้งเป็นคนเก่งเป็นคนดี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ที่กำหนด การจัดการศึกษามีหลายระดับนับตั้งแต่ก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งด่วนเรื่อง เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมี ๘ คุณธรรมที่ควรเร่งปลูกฝัง

การจัดการศึกษาของไไทยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษา และสนับสนุนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด

^๓กรมการศาสนา, “แนวทางการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมเยาวชน”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๓.

^๔กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๓), หน้า ๕.

ความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นไปเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเป็นกระบวนการที่สร้างองค์ความรู้ สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาอย่างทั่วถึงและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องให้ความรู้ควบคู่ไปกับการสอนคุณธรรมจะขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไปไม่ได้ ทั้งนี้คนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการทำงานแต่ขาดคุณธรรมจริยธรรม ก็จะนำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิดเกิดปัญหาสังคมและประเทศชาติ การจัดการเรียนการสอนจะต้องจัดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ของสังคมมากกว่าก้าวสู่วิชาการด้านหนังสือแต่เพียงอย่างเดียวและสนองนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕^๕ ที่มุ่งเน้นด้านคุณลักษณะให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑ มีโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มสองพระ ซึ่งมีจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะพบปัญหานักเรียนออกกลางคันและนักเรียนมีการใช้สารเสพติดค่อนข้างมาก ปัญหาเด็กนักเรียนกับสถานภาพของครอบครัว เป็นที่ยอมรับกันว่าสภาพครอบครัวที่เรียกว่า “ครอบครัวบ้านแตก” หมายถึง พ่อแม่หย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ เช่น ต้องไปทำ มาหากินที่อื่นเรียกว่า “เด็กถูกทอดทิ้ง” เด็กสิ้นพ่อแม่ ที่เรียกว่า “เด็กกำพร้า” ทั้งกำพร้าพ่อ กำพร้าแม่ หรือที่ต้องอาศัยอยู่กับผู้อื่น สภาพปัญหาครอบครัวดังกล่าว มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมพื้นฐานของเด็ก ทำให้เด็กมีปมด้อยการพัฒนาทางบุคลิกภาพไม่ดี เช่น ไม่มีความมั่นใจและจะปรากฏพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นานาประการ เช่น ก้าวร้าว เกเร เป็นต้น ซึ่งสถานภาพการเป็นอยู่ในครอบครัวที่ไม่เหมาะสมจะมีผลต่อพฤติกรรมพื้นฐานที่ไม่ดี และส่งผลให้การพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่ดีไปด้วย^๖ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ จำนวน ๑๐ โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส ว่าผู้บริหารทั้ง ๑๐ โรงเรียน มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนโดยเน้นด้านใดเป็นสำคัญ และข้อเสนอแนะในการทำงานของผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจถึงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนของผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะทางด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

^๕กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรวิภากรพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๓๒.

^๖ฉวีวรรณ กีนาวงศ์, การศึกษาเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. ๒๕๓๓), หน้า ๘๓-๘๔.

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ ผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ เป็นอย่างไร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ อยู่ในระดับใด

๑.๓.๒ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล แตกต่างกันหรือไม่

๑.๓.๓ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ จากการศึกษาเอกสารตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ^๗ ประกอบด้วย ๑. ด้านความซื่อสัตย์ ๒. ด้านความประพฤติ ๓. ด้านความซื่อสัตย์ ๔. ด้านความมีวินัย ๕. ด้านความสุภาพ ๖. ด้านความสะอาด ๗. ด้านความสามัคคี ๘. ด้านความมีน้ำใจ

^๗กระทรวงศึกษาธิการ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการและภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๓๔.

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ จำนวน ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๒๕๑ คน^๔

ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนประชากรครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต

ชื่อโรงเรียน	ประชากรครู
๑. โรงเรียนวัดชนนิมิตร	๓๙
๒. โรงเรียนวัดครุฑนอก	๑๙
๓. โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน	๑๗
๔. โรงเรียนวัดบางกอบัว	๑๙
๕. โรงเรียนพลอยจตุรจินดา	๒๒
๖. โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า	๒๖
๗. โรงเรียนวัดไตรมิตรวราราม	๑๔
๘. โรงเรียนวัดแหลมฟ้าผ่า	๓๔
๙. โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์	๓๔
๑๐. โรงเรียนวัดคลองสวน(พรหมอุทิศวิทยาการ)	๒๗
รวมประชากร	๒๕๑

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑ จำนวน ๑๐ แห่ง

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งเป็น ๒ ตัวแปร ดังนี้

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ของครู โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑

^๔สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑, สถิติบุคลากรโรงเรียนขยายโอกาส มัธยม สองพระ, (เอกสารอัดสำเนา).

๒. ตัวแปรตาม (dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ๘ ด้านของผู้บริหาร ประกอบด้วย ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การทำวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต ๑ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจ ที่ดีงามที่สั่งสมอยู่ในใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส อันเป็นที่ยอมรับของสังคมรวมทั้งหลักเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติอันเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อเนื่อง ทั้งต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง สนับสนุน ช่วยเหลือ สนับสนุนให้มีแนวคิดและช่วยให้ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง

ด้านความขยัน หมายถึง ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควร สู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

ด้านความประหยัด หมายถึง ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายโดยยึดหลัก เศรษฐกิจพอเพียง รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของ อย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ และยังรู้จักใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม

ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ไม่ใช้เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ถือ โอกาสนำของผู้อื่นมาเป็นของตน รับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง ด้วยความซื่อตรง

ด้านความมีวินัย หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กรสังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบ แผนข้อ บังคับ ข้อปฏิบัติรวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

ด้านความสุภาพ หมายถึง เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มี สัมมาคารวะ ผู้ที่มีความสุภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

ด้านความสะอาด หมายถึง ปราศจากความมัวหมอง ทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ รู้จักรักษาสถานที่ของส่วนรวมโดยไม่ขีดเขียนทำลาย ทรัพย์สินสมบัติของราชการฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว และ มีความแจ่มใสอยู่เสมอ

ด้านความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดอง กัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ การ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการ ทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน รู้จักเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้างเป็นการ ยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อ ชาติ เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างว่า ความ สมานฉันท์

ด้านความมีน้ำใจ หมายถึง ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่ เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความ ต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน รู้จักบริจาค ทรัพยากรและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือเพื่อนผู้ประสบความเดือดร้อนเต็มกำลังความสามารถ

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑

โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ หมายถึง กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑ ที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล – มัธยมศึกษา ปีที่ ๓ มีทั้งสิ้น ๑๐ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดขมิ้นนิมิต โรงเรียนวัดครุฑนอก โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน โรงเรียนวัดบางกอบัว โรงเรียนพลอยจาตุรจินดา โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนวัดไตรมิตรวราราม โรงเรียนวัดแหลมฟ้าผ่า โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ และโรงเรียนวัดคลองสวน (พรหมอุทิศวิทยาการ)

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบระดับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส สองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑

๑.๗.๓ ทำให้ทราบแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มสองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต ๑